

DAGBOK FRA LENINGRAD-AVSMITTET 1942

- Febr. 16. Idag kom endelig ordren om avreise til fronten. Begeistring hos oss legionærer, for nå har vi ligget i treningsleir her i Tyskland i 7 måneder. I beinhard trening. Ordren om avreise kom kl. 22.30.
- " 17. Hele natten ble det pakket. Å pakke er ikke det enkleste man gjør i militæret. Hver av de 40-50 tingene som hørte til utrustningen skulle på sin plass og var man heldig og fremforalt nøye ble det også plass til et par sivile effekter, som f.eks. en genser, eller et par sokker. Arbeidsgjenger ble satt til pakking av våpen, amunisjon og øvrig utstyr som en feltavdeling trenger. Kl. 9.00 sto bataljonen klar for transport, og trikker fraktet oss til flyplassen i utkanten av Stettin. Vi skulle nemlig fly til fronten, og det var ikke oss imot, så slapp vi da unna kuvogn-transporten i denne omgangen. Avreisen ble utsatt p.g.a. tåke. Som vanlig hadde jeg uflaks, for sammen med en del andre ble jeg satt til vakt på flyplassen, mens de andre ble innlosjert i flykaserøene.
- " 18. Kl. 7.30 startet 187 fly med bataljonen med for oss fremdeles ukjent mål. Selve flyturen ble en opplevelse, for de aller fleste av oss hadde ikke fløyet før. I den JU 52 hvor jeg fikk plass var vi 12 mann med full opppakning samt en del proviant. Fallskjermer hadde vi ikke så vi hadde ikke store sjanser om noe skulle svikte. Og det ble en kald tur. Jo høyere vi steg dess kaldere. Og plassen var så knapp at det var liten mulighet for å bevege seg til noe kroppsvarme. Kl. 11.45 landet vi på flyplassen i Riga. Hvor vi skulle hen visste vi fremdeles ikke, vi regnet med Finland, men de pessimistiske trodde nok det ble et sted i Russland. Og de siste fikk rett.
- "
- " 19. Overnatting i Riga og start kl. 8.00 med kurs østover. Etterhvert som vi for øst falt temperaturen. Nå hadde vi også fått følge av jagere til beskyttelse. Det viste seg snart nødvendig, for da vi hadde passert Pepiussjøen ble vi angrepet av fiendtlige jagere. Transport enheten måtte ned på 150 mtr. forat ikke angriperne fikk anledning til å komme oppunder oss. Vi var ikke høye i hatten der vi satt inne i flyene uten å kunne foreta oss noe. Men Messerschmidteene ryddet opp uten større skader på transportmaskinene, enn at et av flyene kom for langt ned, kolliderte med et tre og måtte nødlande. 2 mann lettere skadet. Etter 4 timer i luften landet vi i Luga. Biler som skulle bragt oss inn til byen uteble, vi måtte avvente nærmere ordre. Men til sist måtte vi marsjere inn til byen, 37 km. Stive og støle etter flyreisen over 2 dager, var det ikke særlig spennende å ta fatt på den marsj nedlesset med utstyr og våpen. Da vi hadde fått anbragt lasten så vi nok nærmest ut som pakk-esler. I tillegg var veien totalt islagt så det hadde nok vært bedre med skøyter enn med våre glatte støvler. I tillegg kom at veien delvis gikk gjennom skogstrekninger som krevde at vi måtte gå med spiss og sikringspatruljer ute.

Febr. 19.

På tross av + 35 C svattet vi noe forferdelig der vi slet oss frem med våre pakninger og våpen. Men vi nådde da endelig frem til bestemmelsesstedet og ble innlosjert i småhus som var rommet av sivilbefolkningen, 48 mann på hvert rom. Da vi endelig hadde fått varme på ovnene, segnet vi nærmest om, dødstrøtte. Nå var det ikke tanke for annet enn å få sove. Vi fikk fred i 3 timer. Men så gikk signalet til oppstilling. Proviand for 2 dager og så marsj videre 12 km. til jernbanestasjonen, i andre enden av byen. For befalet må det ha vært et sørgelig syn å se på den karavanen som slepte seg avgårde. Geladdene ble lengre for hver tilbakegått meter. Ingen hadde fått anledning til å fortære den nye provianten, og ingen hadde plass til den i sekken, så brødet ble håret under armen, smør og hermetikk stykket i lommene. Men etter hvert som det led på var det mange som ikke gad dra på provianten. Pakning og våpen var alle personlig ansvarlig for, så det ble provianten i hendene som måtte fare. Tap av utstyr og våpen var utillatelig. På stasjonen fikk vi "Wehrmachtsuppe" av Røde Kors. Den var laget av bygg-gryn og tørkede grønnsaker, var skikkelig varm og kvikket oss opp. Nå ble det å vente i 3 timer på toget, og så gikk reisen videre i kuvogn, 48 mann med pakning og utrustning i hver kuvogn. Ingen benk, ingenovn. Liggeplassen var på gulvet.

" 20. Ankomst Krasnogwardajsk kl. 9.00, innkvartering i flyverkaserner. Nå er vi havnet 22 km. bak de forreste linjer, hele dagen kan vi høre kanontordenen, og over oss, rett som det flykammer. I ettermiddag pr. lastebiler til Pusjkin hvor Tsaren hadde sine vinter-paleer. Kompaniet mitt er innkvartert i Katarina-paleet som ligger 500 meter bak hovedkamp-linjen.

" 23. Pusjkin var før krigen en by på 50 000 innbyggere. Tidligere tjenste den som utfartsted for de keiserlige, ble etter revolusjonen benyttet som universitetsby og rekreasjonssted for de røde makthavere. Bygningene er alle store og flotte og er alle utført i mur. Kirker er det et utall av, og en mengde biblioteker. Det var hit de utenlandske kommunister ble ført for å studere det Sovjetiske Eden, ble oppvartet og traktert, for å vende tilbake til sine egne land uten å ha fått sett noe mer av Sovjetparadiset.

" 28. Avreise til ~~Krasnoie Ssule~~ Denne byen som er på 40 000 innbyggere ligger 10 km. sør for Leningrad. Husene er for det meste små med flisetak, felleferdige. Imellom store, stygge kaserner hvor de såkalte fabrikk-arbeiderne bor på opptil 8 personer i ett værelse. Gatene er bare smau med skitt og lort overalt. Renovasjon er nok et helt ukjent begrep. Avfall og bosc blir lempet ut gjennom dørene, hvor rotter og bikjer skaffer en del bært. Bekledningene er elendig. Kvinnene gjør mannsarbeide og blir fort utslitt. En pike på 17 år ser ofte ut som en fortiåring. Befolkningen har lite å love av. Hele dagen er det sulne unger ved kjøkkenet med tomme spann og kar og tigger om mat.

- Febr. 28. Kl. 16.00 marsjordre. Vi skal avløse en Wehrmachtsbataljon. Etter som vi nærmer oss hovedkamplinjen, begynner prosjektiler å hvine om oss, så vi stadig må søke dekning. Om sider kommer vi da frem og får avløst.
- Våre vordende "hjem" er noen små bunkers, som ligner på potetkjellere der hjemme. Veggene er jord, taket består av bjelker med litt jord og noen torver oppå. Innventaret er et bord av kasser og et par benker, en feltovn laget av en gammel bensintank, og to bris-ker av plank til å sove på. Madrasser finnes ikke, og sengklærne er 2 enkle ulltepper og frakken. Tournisteret er hodepute. Jeg skal på første vakt, og kommer meg ut med maskingeværet på skulderen. Ute er det mørkt, så det er vanskelig å finne frem til posten som jeg skal avløse. Men etter en del famling omkring i skyttergraven, finner jeg tyskeren jeg skal avløse. Tyskeren viser meg hvor de russiske stillingene er, og hvorfra de fleste angrepene pleier å komme, ønsker god vakt og forsvinner.
- Ja, så står jeg da her. 13 mtr. foran meg kan jeg skimte en mørk masse og etter å ha stirret lenge nok på den, synes jeg den begynner å bevege seg. Jeg er fersk i denne jobben, har beskjed om å være observant og påpasselig, og å fyre løs om jeg ser noe mistenkelig. Jeg sikter inn på det mistenkelige og brenner av en salve på 200 skudd. Men den mørke massen forsvinner ikke, så jeg fyrer av en lysgranat for å se hva det er. I lyset fra fallskjermlyset ser jeg at det de spanske rytterne jeg har spandert kulene på. Letteisen er stor, men så ville det også vært noe hardt å møte et angrep allerede første natten. Tiden går langsomt, kalt er det som bare det, og nervene er ikke helt under kontroll. Prosjektiler fra fiendtlige MG fyker stadig forbi og jeg dukker i ett sett. Etterhvert blir en sikrere og observant, så en beregner sånn noenlunde hvor skuddene går. Det blir ikke så mye dukking.
- Mars. 1. Søndag. Vi får en sjanse til å se området vårt. 200 m overfor oss går de russiske stillingene. Vi ligger i utkanten av en skog. Mars er begynt og vi har over 1 m. sne og 35 ± grader. Vaktinndelingen er 2 timer på post og 4 timer fri.
- " 2. Vi hugger veden vi trenger selv. Å få den fraktet frem er umulig. Idag har vi MG puss med påfølgende kontroll av troppsjeften. Våpene må være som i kasernen. Vi smelter sne til vannforbruket.
- " 3. Rengjøring. Inspeksjon av regimentsjeften.
- " 4. Inatt var det surt på vakta. Det blåste en bitende vind fra Finskebukta som ikke er så langt borte. Kl. 7.00 ble jeg tornet ut for å måke sne. Gravene blåser stadig igjen. Utdeling av dødsmerket. Det skal henhe rundt halsen og ikke i bukseselene eller i lommene hvor enkelte forsøker å plassere det.
- " 5. Snemåking. Den forbannede sneen vil visst ikke gi

- Mars. 5. 00. Til matenting blir det hver dag tatt ut to mann som går med alle matspannene til gutta i laget til et sted 4 km. bak hovedkamplinja. Feltkjøkkenet som ligger 4 km. bak linjen blir kjørt frem hit, og her hentes samtidig tørrmaten. Tørrforpleiningen består av 1/2 brød, 30 gr. smør og en pølsebit eller litt kunsthonning. Middagen består av tynn suppe med litt hestekjøtt, og grønnsaker, ingen poteter. Den er bunnfrossen i kokekarene før den kommer frem i gravene. Brødet blir tint på ovnen før det kan deles. Hver annen dag får vi et beger vodka.
- " 6. Idag måtte MG til våpensmeden. Det blir jo flittig brukt om ikke for å møte sangrep stadig, men også fordi den lave temperaturen krever at vi må skyte en serie nesten hvert 5. minutt for at ikke samtlige deler skal fryse. Smøruljen holder ikke, den blir like stiv som alt annet i denne kulden. Dette avsnittet er et såkalt rolig avsnitt, her er ganske langt over til russerne, men vi har nok å gjøre. På frivaktene må MG-båndene lades, amunisjon bæres frem, sne måkes, ved siden av strømpestopping vask og vedlikehold av personlige effekter. En granat slo ned i dag i første kp. 2 drept, 4 såret.
- " 7. Ivan har nok brakt i erfaring at der er kommet nye tropper, de beskytter oss stadig.
- " 8. Idag fallt en av gutta i troppen. Etter en uke fremme 3 drept, 14 såret-
- " 9. Idag fikk vi nokke boksene, men jeg tror ikke de er ~~noe~~ noe tess, det er krisevarer, laget av papir.
- " 10. "Fritt Folk" for første gang. Endelig skal vi få løse aviser. Vi har ingen radio så det blir lenge mellom hver gang vi hører nytt.
- " 11. 2 mann skutt gjennom hånden av fiendtlig skarpskytter. Melding om fiendtlig angrep i natt. Inatt hadde vi også støt-tropp ute.
- " 12. Russisk overleper melder russisk angrep.
- " 13. Russisk bataljon angrep inatt vårt avsnitt. Ble kastet tilbake med store tap. Russisk artilleri har beskutt oss hele formiddagen. Bataljonen er i fullt kampberedskap.
- " 14. På grund av alarmberedskap måtte vi stå 3 timer på vakt i natt uten at noe hendte. Termometeret viser + 39°C
- " 15. Altmann skutt på observasjonspost.
- " 16. Var i Komstatinowka, Fikk herlig makarónisuppe. Kvarsvik fallt i natt på oppklaringspatrulje. Silene våre kom fra Stettin i dag.

- Mars 17. Hentet ny øvn til bunkeret. Vedhugst-
- " 18. Inatt ble 1.MG.skytter Garnes syk i magen. 3. og jeg måtte dele vekten hans mellom oss. Det ble 2 timer vakt og 2 timer fri.
- " 19. Russisk granat slo ned i ltn. Vestbys bunker. 5 mann drept. Vestby og Skjellbostad foreløpig identifisert. 2.lag Zingstad Nilson trukket tilbake, støtreserve. Sondermeldung: store fiendtlige styrker innesluttet ved Molkow og Ilmensee, ca. 3 mil herfra. Der Fuehrer leder selv operasjonene. 1. pazerdivisjon ankommet Krasnoje Sselo.
- " 20. Russisk artilleri beskytter stillingene våre. Medslagene i skogen knekker tjukke trær som fyrstikker.
- " 21. 500, russere angrep i natt 3. og 5.kp. 200 ble liggende igjen i piggråden. En spæhtrupp klarte å komme inn i våre graver og tok en MG-skytter til fange. Da de skulle tilbake til egne stillinger ble de overrumplet av srj. Weymann som skjøt alle sammen og reddet nordmannen. I hele formiddag ble døde og sårede russere kjørt til Kp. Gefechtstand.
- " 22. Inatt jaget Ivan en mengde Shaeferhunder over i våre stillinger. De hadde to små lertasker på ryggen som inneholdt miner som eksploderte ved berøring- Det har lyktes en del av hundene å komme bak våre graver og nå drives det en intens jakt på dem. Observasjonspostene våre må på dagtid sitte oppe i trærne og skyte på bikker som løper omkring i ingenmannsland. Russisk Feldwebel klødd som tysker er kommet inn i våre stillinger. Vi må være meget påpasselige med parole-givningen. Vi er klødd i hvite kapper med svart stripe om venstre arm og hvitt trekk over hjelmen.
- " 23. I natt ventet vi pazerangrep. I stedet kom det en støttrøpp. 6 russere ble liggende igjen og en del så- De sårede lå og skrek, og en av løytnantene våre gikk ut for å hjelpe. En av de sårede russere trekker pistolen og skyter en av våre i magen mens han holdt på å forbinde en av russerne.
- " 24. Våren er kommet. Solen tiner snøen og nå begynner det å bli vått i gravene. Nå har alarmtilstanden vart i 5 dager, så det må vel være noe i gjære. Ved alarmbered- skap fordobles postene, det er forbudt å ta av bandular, frakk, stålhjelm og gassmaske. Selv når en slenger seg på brisken for å sove litt må en være fullt feltmessig.
- " 25. Lønning, med krigstillegg og russlandstillegg utgjør lønnen for menige DM 22.50 pr. 10 dager.
- " 26. Om nettene fryser gravene til igjen. Termometeret viser nå en natte-temp. på + 52°C. Vi har ikke noe ordentlig fottøy, så når vi står på vakt må vi ta med oss granbar, halm, aviser til underlag, ellers fryser vi fast.

- Mars 26 Det har vært en del forfrysninger, og er en ikke snar nok til legebehandling, er amputasjon en stygg trusel. Vi får nå 2 beger brønnevin om dagen til å varme oss på. Ovnen sluker en masse ved. Det å gå på latrinen under åpen himmel er ikke direkte behagelig.
- " 27 På tross av den sterke kulden måtte vi i natt ut på oppklaringspatrulje. Vi var 7 mann pluss en tysk Ob.-ltnt. fra artilleriet. Han skulle studere et eller annet hos Ivan på nært hold. På tilbakeveien havnet vi i et minefelt. Et par mann ble såret. Russerne ble oppmerksomme på oss åpnet et voldsom sperreild som ga til resultat at en av oss falt. Nå begynte eget artilleri å skyte mot de russiske stillingene og i ly av artilleriilden kom vi oss inn igjen. 3.kp. hadde en støttropp ute, de mistet en mann.
- " 28 Vi har fått fatt i en gammel gramofon og plater. Var bak for å bade i Konstantinowka. Det ble med et fat varmt vann til hele prosessen.
- " 29 Palmesendag. Ekstraforpleining: 1 brød, 1bks. franske sardiner, 200 gr. kunsthonning, 70 gr. smør og søt surrogat-kaffe. Stor jubel. Brødet rister vi på ovns-toppen, da smaker det fortreffelig. Solen skinner fra skyfri himmel. Vi sitter utenfor bunkeret og soler oss. De to gramofonplatene blir spillt om og om igjen.
- " 30. Forspiste meg visst igår, for i natt ble jeg dårlig og led all helvetes kvaler mens jeg stod på vakt. Markententer-varer 24 sigaretter og 1/3 ltr. fr. rom.
- " 31. Holm Ellingsen falt i dag og Lars Nilsen som nylig var blitt tildelt jernkorset Kl.2.
- April 1. Rykter om avløsning. Ny tildeling av brønnevin, 1/3 ltr. som sist.
- " 2. I natt hadde vi vår hittil lengste vakt kl.21 - 06. Kl. 23. angrep Ivan. Det var lyktes dem å komme helt frem til piggråden vår, og herfra begynte de en heftig beskytning av stillingene våre. Middels tunge granatkastere. En granat landet i MG-stillingen vår, tredje MG-skytter klarte å kaste seg ned og gikk klar. Bare på vårt lagsavsnitt falt det 186 granater uten at noen ble truffet. 2. tropp som ligger til venstre for oss ble angrepet av en støttropp på 50 mann. Ingen av dem vendte tilbake.
- " 3. Ltnt. Grønnerød og komp.adj. Sveen ble begge hardt såret på oppklaringspatr. i går kvell. Ca. 150 russere observert ca. 80 mtr. fra våre stillinger. Dobbelvakt på MG. 1/3 ltr. konjakk, 12 sigaretter og 10 kjeks fikk vi ekstra med forpleiningen i går.
- " 4. Rykter om at vi skal avløse 3.kp. som bare har 52 mann igjen og ikke har bemanning nok til sine stillinger. 3.hp. ligger bare 30 mtr. fra fienden og er derfor meget utsatt for angrep og har store tap i den senere tid. Kl. 17.00 angrep et stort antall tyske fly Leningrad, særlig havneområdet og bygningene ved Nevas utløp. 7

- April 11. Han var en knakende kjekk kar. Har fått utlevert russiske gass-støvler. De kommer ikke til å vare lenge, de er altfor tynne. Nå når sneen forsvinner kan vi se en megde russiske lik like utfor piggråden vår, bare 15 m. fra min Mg-post.
- " 12. Holter 2. tropp hardt såret. Tysk artilleri beskytter Leningrad, mange branner.
- " 13. I natt frøs det på igjen, men det er vel de siste ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ frostnettene for våren kommer.
- " 14. Skulle nesten tro det er et oppkomme under bunkeren vår, for hver 1/2 time er det 2 fot vann over gulvet. Vi må øse hver gang vi kommer inn fra vakt, og det selvfølgelig på frivakta. Men det er desverre nødvendig om vi ikke vik risikere å flyte vekk en gang til.
- " 15. Pakke hjemmefra med røkesild. Den hadde vært 5 uker ~~underveis~~ underveis og nærmest råttent, men gikk likevel ned på høykant.
- " 16. 4.kp. hadde i natt støttropp ute, ledet av kapt. Ragnar Berg. De var over i de russiske gravene og ødela 4 mitraljoser som i det siste har vært ubehagelige for oss. De sprengte også 3 bunkere og et par bombekastere. På tilbakeveien kom de inn i et russisk minefelt. Resultat 14 drepte, deriblandt Kpt. Berg. En patrulje som gikk ut for å hjelpe de sårede gikk selv inn i det samme minefeltet og flere mistet armer og bein. I alt kostet denne støttroppen oss 16 falne og ~~22~~ 18 mer og mindre sårede. Det var meningen at vårt kompani skulle ha samme aksjon utenfor våre linjer. Jeg skulle bl- a. være med på den, men den ble stoppet av den tyske kommandøren, Heldigvis.
- " 18. I natt ble våre stillinger angrepet av russiske bombefly. Ingen skadet. Kl. 13.45 begynte et heftig artilleriangrep på våre artilleristillinger. Nå har vannet bløndet seg med leiren som skyttergravene for det meste består av. Vi vasser til skrittet i gjørme så tykk som grot. På frivakta spar vi gjørme, spar og spar
- " 19. I hele dag arbeidet vi i gravene, men det ser ikke ut for at gjørsen tar slutt.
- " 20. Hitlers fødselsdag. Ekstraførpleining. Kp.sjef Sveen, Fenrik Stenberg, Rtkf. Lande ble tildelt jernkorset av 2.klasse. 3 mann i kompaniet ble såret.. I hele natt måtte vi arbeide på frivakta i graven. Vi begynner å bli trøtte. Får aldri mer enn 2 timer søvn i døgnet. Russerne har beskyttet oss i 3 dager uten pause. Noe må være i emning.-
- " 21. Vi er i høyeste alarmberedskap. Johannes Tysse ble dødelig såret av en granat som eksploderte 1/2 mtr. fra ham. Han sto bare 2 mtr. fra meg uten at jeg ble skadet. Jeg hørte granaten komme og fikk kastet meg ned. A. Pettersen ble truffet samtidig med Tysse og jeg måtte være med å transportere dem vekk. Det var meget vanskelig, for russerne peppret oss hele tiden med mitraljoser. Våre egne bombekastere måtte skyte ut tåkegranater så vi i ly av tåken fikk bragt de to hardt sårede bakover.

- April 22. I natt var alle mann på post. MG.bånd ble ladet hele tiden. Vi ante at noe var i gjære. Kl. 4.15 gikk det løs for alvor. Artilleri, fly, bombekastere bombarderte oss i 4 timer i strekk. Vi lå flate før hvert nedslag, men måtte stadig holde øye med bevegelsene foran, for det russiske infanteriet arbeidet seg fremover under dekning av de tunge våpnene. Til tross for splinter, jord, stein, stokker og all slags ammunisjon føk oss om ørene, klarte vi å slå russerne tilbake, med store tap for dem. Merkenøk uten tap for oss. 1.kp. ble først angrepet av tanks med flammekastere, så fulgte infanteriangrepet. Det kom til nærkamp og en ø tropp fra oss måtte komme dem til hjelp, og vi klarte å kaste fienden ut. 1.kp. hadde 8 drept og flere sårede.
- " 23. I dag begynte russerne å snakke til oss over høytaleranlegg på svensk. De har nok endelig fått greie på at det er nordmenn som ligger overfor dem. De roste oss for kampen dagen i forveien, men anbefalte oss å komme over til dem. Der skulle det være så mye bedre. En solve fra 45 mg. var vårt svar.
- i " 24. Tyske fly angreper havneområdene i Leningrad som står i lys lue. Det skal etter sigende være samlet 1 1/2 mill. tropper inne i byen under ledelse av ømarsjall Timosjenko. Det er vel derfor at flyene er så aktive.
- " 25. Vi arbeider nå med å støtte opp gravene med fasiner. Disse må hentes flere km. vekk så det er et forferdelig kav med å få dem frem. I kvell sner det.
- " 26. Rykter om at 40 biler har passert Riga bestemt for Den Norske Legion.
- " 27. Heftige luftkamper over oss i dag. En Messerschmidt ble skutt i brann, piloten sprang ut i fallskjerm over de russiske linjene.
- " 28. Våpenpuss. Amunisjonsbøring. Divisjonskommandør General Jacekrl og bataljonskommandør på inspeksjon i gravene. Generalen var meget fornøyd med at vi hadde klart å holde stand ved det siste angrepet.
- " 29. Artilleriangrep, flyangrep, ellers rolig.
- " 30. Flykamper.
- Mai 1. Flykamper. Venter angrep. Det er jo den "Røde dag". I stedet fikk vi høre Internasjonalen spillt minst 25 ganger. Det er den første egentlige vårdagen og vi sitter ute og slikker sol. Tyskerne har jo også nasjonaldag i dag så det vanket ekstraforpleining. Sot makaroni til middag, 1/2 fl. draa.
- " 2. Ved mathenting i dag - min tur - holdt jeg på å ga vest 2 ganger. I stedet for å følge skyttergravene, gikk jeg over et åpent jorde. Ivan åpnet ild og jeg ble nådt til å åle 300 mtr. med alle 8 spannene. Her mistet jeg klokken min. Ergerlig, her var ikke mange muligheter for å få et nytt ur. Så jeg gikk samme veien tilbake og fant det. Men da jeg skulle ned i graven var det umulig å røre seg. Russiske skarpskyttere skjøt blink på meg

- Mai 2. Jeg fant dekning i noen ruiner bak gravene, men måtte holde meg i ro i flere timer før jeg fikk maten frem til de sultne kameratene. Og maten var blitt stein kald.
- " 3. Våpenappell. Regn. Fin middag:Gulasch, pudding.
- " 4. Majoren inspiserer stillingene. Alarm, 100 Russere. brøt midt på dagen inn i stillingene til 2.tropp,men ble kastet ut igjen i motangrep.
- " 5. Kl. 24.00 angrep Ivon på nytt og satte seg fast i stillingene de måtte rømme i går.H.scha. Solem 2. tropp med 11 mann hev dem ut idag ved et plutselig angrep understøttet av våre MG. 78 russere ble liggende igjen + 4 tunge colt mitraljøser og en rekke andre våpen. Vi har ekstra vakt på MG. Fiendtlig angrep i vente. Granatene faller stadig blandt oss.
- " 6. 2.tropp ble angrepet inatt av store styrker på Rollbahn, men angrepene ble gang på gang slått tilbake. I hele natt beskjøt jeg med mitt MG området foran 2. tropp.. Det var kommet melding om at russere krøp frem. Ifølge 2. tropp gjorde jeg det bra. Under hele angrepet ble vi beskyttet av "Ueberschwerer" bombekastere og artilleri. Samtidig som de angrep 2. tropp forsøgte de seg på vårt avsnitt, men ble slått tilbake.
- " 7. Idag var jeg ute i 2. tropp. Her lå det massevis av russere helt inn i stillingen, ialt 74. Under angrepet i går natt sprang de frem og tilbake (med og uten våpen) foran våre MG. uten noe mål.Fanger fortalte at hvis angrepet mislyktes ble de skutt. De foretrakk våre kuler.
- " 8. Russerne holder seg i ro. Vi bygger amunisjonsbunker.
- " 9. Hele formiddagen arbeidet jeg på amunisjonsbunkeret. Ble ferdig til middag.
- " 10. I dag var jeg i bad. Mottok en pakke c-vitaminer.
- " 11. Vi har fått melding om at Quisling m/følge er i anmarsj. Flstra-forpleining: sjokolade, pudding,gulasch.
- " 12- Stadige bombeangrep.
- " 13. Quisling ankom føst i dag. Idag meldte jeg meg til en støt-tropp.
- " 14. Idag styrtet 3 russiske bombefly over stillingene våre.
- " 15. Vi senker gravene og står i fra 10 til 16. hver dag. Jeg holdt på å få en "karamell" 2 ganger, målet var begge ganger meg, men sandsekkene 5 cm. fra meg fikk støytten så sandspruten støt.

- Mai 16. Arbeid i gravene. Rykter om øl i forpleining imorgen.
- " 17. 17. mai ved fronten. Hvem skulle fortalt meg det for 3 år siden. Jeg var den eneste fra 3. tropp som fikk perm. ådag. Til Krasnoje Sselo for å gå i teater. Fest i soldatheimen.
- " 18. Fikk min andel med øl som smakte godt i varmen. Trærne begynner å spire. Regn og toden for første gang i Russland-
- " 19. Bjørn Bast Pedersen stakk i natt over til russerne. mans tåken stod som en mur helt inn i MG-stillingen. Jeg ble hentet til forhör hos Majoren.
- " 20. Arbeide i gravene. I kvell talte Bast Pedersen til oss over høyttaleranlegg og oppfordret oss til å dessertere.
- 8 21. Wehrmacht inspiserde gravene våre. Vi venter på Vor-kommandøen.
- " 22. Vi venter på avløsning i dag. MG-vakt hele dagen.
- " 23. Avløsning kl. 01.00. Vi marsjerte til Konstantinowka hvor vi ble innlastet i biler til Krasnoje Sselo hvor vi ble avlust.
- " 24. Våpenpuss, Apell, nye støvler. Kameratskapsaften.
- " 25. Kl. 18.00 kjørte vi til nye stillinger. Vi ligger foran høyde 66 og Pulkowo. Vårt komp. er bataljonens venstre bergrensning. Har fin utsikt til Leninggrad som bate ligger 5 km. fra oss, med en myr imellom.
- XXXX
- " 26. Alarm hele natten. Skarpskyttere aktive.
- 2 27. 3 mann falt i dag for en skarpskytter. Ferrik Solem, Sch. Tentvedt og Sch. Grotheim.
- " 28. Utbedring av gravene. De er meget dårlige her. På vei til mathenting 1 drept, 4 såret, indirekte beskytning.
- " 29. Flott sommervær. Solen bruner kroppene meas vi arbeider i skyttergravene.
- " 30- Utbedring av gravene hver dag fra 14 til 17, samt hele natten.
- " 31. Vi plages falt av mygg.
- Juni 1. Dagene går med soving, vakt, arbeide i gravene og spising.
- " 2. Bahoren på besøk i grava. Pankersene våre er utsatt for PAK-ild.

- Juni 3 Stillingene er stadig utsatt for "Ratsch-bum". Fulltreffer i MG-stillingen min, i vekselstillingen og på bunkerstaket til Høyeggen. Trøppen er i dag blitt tildelt 2 mann fra SMG.
- " 4. Vi blir stadig beskyttet av MG, PAK, lette og tunge bombekastere. Vi har nok tilføyet dem bra tap med vår MG, siden de setter så mye inn på angrepet på stillingen. De beskytter oss med både "Ratsch-bum" og PAK. Klørkalken som er strodd på alle de russiske likene stinker.
- " 5. Besøk av regimentsjefen.
- " 6. Angrep på hele fronten vår i natt, men angrepet strandet.
- " 7. Flyttet MG til Alarmstilling.
- " 8. Regn. Vi øser og skraper. Angrep ventet ifølge overløpere.
- " 9. Ruschkin angrepet. De ble slått tilbake.
- " 10. Fint vær. Appetitten upåklagelig.
- " 11. Flyttet tilbake til den gamle MG-stillingen. Havresuppe til middag.
- " 12. Rykter i omlop-
- " 13. Vaksinerert mot dysenteri.
- " 14. Sikring 2 timer med MG utenfor piggråden. 50 m. fra russernes linjer.
- " 15. Sikring av mineutleggere.
- " 16. Fiendens skarpskyttere er plagsomme.
- " 17. Graven raste helt igjen av en artillerigranat. I hele dag er vi blitt beskyttet av pak, tunge og lette granatkastere og tunge maskingever. Noe ligger i luften når de ofrer så mye amunisjon på oss. Artilleriangrep som varte i 2 timer, 12 og 22 cm granater falt tett om oss. Det var et under at jeg ikke ble truffet fulltreffer på gravkant 1/2 m. fra meg. Både MG og jeg ble fullstendig begravet av jord.. Vi fortsetter vår beskytning av infanteriet som presser på for å komme inn i våre graver. Kl. 24.00 brøt det egentlig løs. Hundrevis av russere myldret frem på sletta foran oss, støttet av kraftig artilleriild og stalinorgler. Det ene angrep etter det andre blir avvist. I grålysningen trakk de seg tilbake, etter stort mannefall. Lande fikk skutt av seg 2 fingrer under angrepet, så jeg har overtatt laget. I komp. ble en mann dalt i to av en granat, en hardt såret, 5 lettere såret. Vi hadde 3 lettere sårede.
- " 18. Gutta er trøtte etter nattens strabaser. På frivakta blir det bare sover. Vi venter ny alarm. Fra observasjonspostene våre kan vi se sårede russere gjøre fortvilede forsøk på å åle seg inn til sine egne. I dag er det helt rolig.

- Juni 19 Rolig natt
- " 20 Så godt som dødsstille, myggen er fiende nr. 1.
- " 21. Skyttergravene er i total oppløsning. Obergruppen-
~~føhrer~~ fuchrer Jaekkel på inspeksjon.
- " 22, Oppklaring, arbeide i gravene, utbedring av stillinger.
- " 23. St.Hansaften. Havregrot (underlig). Lunde reist til Riga.
- " 24. Kl. 1/2 6 i morges falt Mickelsen. Eksålosiv kule i hodet. Hjernemassen lå igjen i stillingen. Strev med å få båret ham vekk, . 30" i skyggen. Solen stoker på de russiske likene. En stank av den annen verden av råtnende lik og klorkalk.
- " 25. Varmt. Vi er ved å "komna".
- " 26. Skyttergravslivet går sin gang med vakt, spising, søvn.
- " 27. Mickelsen begravet med militære æresbevisninger. Igår kom "Ersatz" fra Norge. 100 legionærer + 2 lotter.
- " 28. Untersturmfuehrer Kohl ny kp.sjef. Høve til 3.kp.
- " 29. kl. 1/2 2 i natt ildoverfall på fienden.
- " 30. Sevaldsen såret. Kule i kikkerten, splint i nesen.
Utnevnt til leg.sturmann og lagfører, virkning fra 20.
- Jul 1. Reichskommissar Terboven, SS Obergruppenfuehrer Raediess, minister Fuglesang ankommet med fly. mageonde. Renner på latrine hver 1/2 time. Antagelig utslag av de 3 dysenterisproytene.
- "
- " 2. Besøk i grava av Terboven, Raediess og Fuglesang. Ministeren spør om helbredden. Dysenteri preger legionen disse dagene. Mitt mageonde gir seg ikke (uten mat i 2.1/2 dogn, sover ikke. Opiusedråper, kvikner til.
- " 3. Fin i magen. Fremdeles ingen appetitt. Drikker bare litt rødvin, og øl.
- " 4. Nesten 2 liter havresuppe.
- " 5. Stekende sol.
- " 6. Kraftig russisk angrep. Russerne lyktes å komme inn i 2. tropps avsnitt og tok et FSG. En av gutta sårat seg selv med en geværgranat.
- " 7. Majoren inispiserte i natt. Dag.sjefen å dag.

- Juli 8. Bak hos Spiessen. Badet, byttet klær og drakk 2 ltr. helmelk som jeg byttet til meg for et halvt brød hos finsk befal.
- " 9. Heftig bombing. Troppsjef Stenberg og uscha Øglænd hardt såret av lette bombekastere.
- " 10. 2. tropp angrepet. Vi ble utsatt for et fryktelig bombardement. Lysne såret for 3. gang. 15 av de angripende russerne løp på miner. Makaroni m/aprikoser.
- gxi " 11. Stille på fronten. Litt regn i natt.
- " 12. Ordre om å bytte troppsområde med 2.tropp
- " 13. Flytting. Bra kåk. Jeg har fått tildelt det verste avsnittet i kp. altså i Bataljonen. På mitt område har jeg 1 LMG + 1 fransk SMC (Hotchkiss) 1 lett russ.granatkaster
- " 14. Rolig
- " 15. Stille på fronten.
- " 16. Opprensning i gravene. Fin munnsplikkensert av Carlsen, Aune, Olsen.
- " 17. Det flyter i gravene.
18. 18. Ministerpresident Quislings fødselsdag. Ekstra forpleining + norsk tobakk.
- " 19. 1 - ett- år i legionen. 5 måneder ved fronten. Artilleriet vårt tar de russiske gravene under ild.
- xi " 20. 75 russ. panser angriper Uritzsk. Russ. infanterireg (15-16 000) angriper ustanselig.
- " 21. Kampen raser. Vårt artilleri beskytter de fremstormende avdelingene. Flakk ødelegger de russ. panserne én for én
- " 22. Angrepet fortsetter dag og natt på vår nabobataljon. 30 nye panser rullet mot våre stillinger i dag.
- " 23. 19 Stukas og 32 bombefly angriper panserne. Rykter om 24. panserangrep på våre stillinger. Høyeste alarmberedskap.
- " 25. Ratassen kretser om i luften og om de angripende bombeflyene. Idag ble 4 Ratasser tatt av våre jegere.
- " 26. Rolig i kampene. P.G.a. frykt for nye panserangrep på våre stillinger, bærer vi T-miner hele dagen.
- " 27. Transport av T-miner
28. Forberedelser til å møte nye angrep.
- 29 29. Regnet flommer, gravene ligner elver om våren.
- " 30. Oppklaring. Makaronimiddag.
- " 31. 2 falt, 9 såret (4.kp.) på vårt avsnitt.
- August 1. 1 av 4 Ratass skutt ned av en Messerschmidt.

- August 2. En av gutta i SMG (4kp) falt for en skarpskytter.
- " 3. Stukas, Heinkel og Dornier har hele dagen bombardert de russiske stillingene i Uritzk og ødelagt 43 russ. tanks. Våre jagere skjøt ned 7 Rattas. 1 av våre fly måtte nødlande bak våre linjer. De russiske pansere og infanteri stormer i regimentstyrke frem mot våre MG, men blir meiet ned. Vi har også store tap.
- " 4. Det trekker opp til uvær. Kl. 6 brøker det løs. Regnet flommer ned i 2 timer. 1/2 mtr. i gravene. Vi vasser til knes. I bunkeret regner det gjennom taket og vannet flommer inn gjennom døra. Her har vi arbeidet på alle frivaktene i natt.
- " 5. Vi arbeidet i hele natt med esing så nå er gravene fri for vann.
- " 6. Dagfinn Garnes hode-skudd. I fallet brakk han armen. Han klarer seg.
- " 7. Hollenderne ble i natt angrepet. Det ble en norsk Pak-gruppe som slo støttrøppen tilbake. 3 nordmenn hardt såret.
- " 8. Pakke fra mor. Været er fint. Vi soler oss på frivakten.
9. " " "
- " 10. 1 drept 2 såret. 1.kp.
- " 11. 2 tropp ble i natt angrepet av 2-300 russere. 1 drept, 26 såret. Harald Skavern, broren K.S. drept, hode skudd. Ludvigson ble senere på natten hardt såret av skarpskytter. Av Brødrene Skavern er en fallt, 2 såret.
- " 12. Alt rolig
13. "
- " 14. FUrwall vådeskudd i hånden.
- " 15. Avløsning i Pusjkin. Et brød til kvells.
- " 16. Koking av kål, poteter og bygg.
- " 18. Ryktene svirrer om avløsning og om angrep. Været holder
19. fint. Men kuldegrader om natten.
20. "
21. "
- " 22. Støttrøpp 1. tropp angrepet. Tysk artilleri beskytter de fiendtlige graver uten opphør. (60 og 82 cm.)
- " 23. Alarm i hele brigaden. Rykter om et storstilt utbruddsforsøk. Det ble ingenting av.
- " 24. Intet nytt.
25. "
- " 26. Støttrøpp fra 3. kp. fikk utrettet mye i de russ. linjer.
27. Pakke fra Frontkjemperkontoret. Sjokolade.

- August 28. Markententervarer.
- " 29. mors fødselsdag. 51 år. Pakke fra henne. Det trekker opp til tordenvær.
- " 30. Sendt hjem portrett av meg. (Cranner)
- " 31. Mortensen såret, kule i lysken.
- Sept. 1. Kaptein Finnson innlagt på lasarett. Cranner og Sem reiste tilbake til PK.
- " 2. Gustavsen streifskadd i hodet. Jeg forbandt. 3 overfra SMG, 18 - 20 år fra Sibir.
- " 3. Forkommando fra 3. kp. kom i dag.
- " 4. Carlson alvorlig såret. 1/4 time før kompaniet skulle avluses. Avløsning kl. 24.15. Ankom Kuechendorf 3.00 Herlig middag i Solozzi kl. 5.00.
- " 5. Idag har vi installert oss og fått det koselig. Våpenopell i ettermiddag.
- " 6. Seler oss og drikker melk. Herlig å få sove om natten. Arbeidskommando Kuechendorf.
- " 7. Skulle avluses i dag. Kontraordre. Pakking, avmarsj fra Kuechendorf kl. 15. til den Hollandske legion som støtreserve.
- " 8. Vi ligger 1 km. bak fronten i en skog.
- " 9. Bunkers-bygging. Vi ligger delvis i telt og bunkers.
- " 10. Permisjon i Krasnoje Sselo. Brakk 5 liter melk. Spiste middag i Soldathjemmet. Byttet til meg grønnsaker.
- " 11. Revelje kl. 6.00. Fra kl. 8.00 til 14.00 skytter-rekke/linje osv. Vegetarmiddag.
- " 12. Øvelser, meldetjeneste, patruljetjeneste. Søvn, mat.
- " 13. Baring av tommer til bunkerne. Kl. 3.00 ordre om å avløse et kp. av legion Nederland.
- " 14. Vi ligger til venstre for vårt gamle avsnitt, altså vårt 3. kp. MG-stillingene 50 m. utenfor piggråden. 12 mann i bunkeret. Hollenderne var bare 5.
- " 15. Inntatt var det rim på ~~XXXXXXXXXX~~ Gravkantene.
- " 16. Russere til arbeide i graven. Jeg fikk i oppdrag å passe på 15 stk. 50 m. utenfor piggråden. Her var det bare 120 m. over til fienden.
- " 17. Gravene flyter av vann.

- Sept. 18. Kåre Karlsen 3.kp. (2.kp.) falt skarpskytter
- " 19. Majoren på besøk. Vi øser for bare livet.
- " 20. Inatt prøvde en russ. støttrupp å komme inn i 1. tropp. 2 russere dødelig såret og tatt yil fange.
- " 21. Rolig. Spühtrupp.
9. 22. Røring av spanske ryttere og amunisjon. Vedhogst.
- " 23. Idag er den svarteste dag i mitt liv. Per Zingstad-Nielsen falt for skarpskytter. Han var min lagfører fra Fallingbostel og den beste i 2.kp. Han bodde i samme bunker som jeg og utmerket seg ved sitt lyse humør. Nå er det trist og dystert i bunkeret. Laget har fått Uscha. Eriksen i stedet.
- " 24. Regnet høljer ned. Sølete graver. Kl. 21.30 forsvant A. Hansen. Han skulle ut i ingenmannsland med spanske ryttere. Gjenfunnet kl. 01.30 bak linjene. Han turde ikke være fremme.
- " 25. B. Carlsen døde av sårene på et lasarett et sted i Russland. Idag ble Zingstad Nielsen begravet. Obersturmbannführer Fritzner på besøk i gravene. 2 Hollendere hardt såret under arbeide på et bunker. 1 tysk Uscha drept mens PAK beskjet en panserstund .
- " 26. Fint vær. Vi arbeider med gravene. Quisling talte i radio. 3000 hirdmenn har meldt seg til legionen.
- " 27. Ordre om å avløse 1.kp. Ble avløst kl. 17.00 av hollendere. Da vi kom til 1.kp. kontraordre. Ankom Mona kl. 3.00
- " 28. Ordre om å bygge bunkers. Vi henger i time på time i stekende sol.
- " 29. Idag fikk jeg ordre om å levere inn Solubæk. Jeg skal på perm. Utsatt for veggelus og nesten oppspist.
- " 30. Legekontroll. Ordre om fremmøte i Geschacftszimmer kl. 16.00 Avmarsj til Krasnoje SSeelo kl. 20.00 ankom kl. 22.00. Fikk sitte på med LKW 10 km. Overnattet hos Uscha Lunde.
- Oktober 1. Kl. 7.30 forlot vi Krasnoje SSeelo i Kuvogner. Ankom Krosnogwardajsk kl. 9.30, videre i passasjervogner kl. 11.30. Perm.-toget er helt fullt. Landskapet vi reiser gjennom er meget vakkert.
- " 2. (Adolf) 22. år i dag. I Riga fikk vi suppe på RKV ank. Riga Mitau 40 km. fra Riga, Hovedsetet for Reg. For 1 eske tobakk fikk jeg 250 gr. smør. Vi reiser gjennom typisk jordbruksland. Overalt er man beskjef-tiget på jorden.

- Oktober 3. I går kvell kom vi til Wirballen hvor avlusingen fant stad. Marsjforpleining. Fuehrergeschenk. Berlin kl. 22.30.
- " 4. I natt traff jeg Kjell Schyberg på en RK.st. Han skulle på perm. Vi kommer ikke videre (papirene må ordnes).
- " 5. Fremdeles i Berlin. Beser byen.
- " 6. Idag var vi på sightseeing i en kjerre. 20 stk. i vogna. Vi beså alle sverdighetene i byen. På en av kaffeene ble vi spendert på.
- " 7. Forlot Berlin kl. 4.30, ankom Sassnitz kl. 10.00 Vi er nå ombord i ferjen (et stort passasjerskip)
- " 8. Ankom Oslo kl. 10.00. Stempling av papirer. Overnattning på Riis.
- " 9. Idag traff jeg Pedro. Ny Uniform. Avreise til Stvgr.
- " 10. I Kristiansand møtte jeg fru H. Isaksen. som skulle til Flekkefjord. Overnattet på Soldahjem i Stavanger.
- " 11. Ankom Haugesund 10.30 Far møtte opp. Strålende mottagelse.
- " 12. til 26. Jeg lever Herrens glade dager. Intet å bestille, spiser godt. Folk ser så sure ut at det er lyst å se dem. De tør ikke snakke med meg så meget de enn vil. Jeg er i Haugesund. Sover til kl. 10 hver morgen. Lever som en greve.
- " 29. Avreise til Stavanger,
- " 30. Stavanger - Oslo
- " 31. Reser Oslo, bor på Riis. Reisen utsatt inntil videre. Flytter til Festningen.
- November 1. Regn hele dagen.
- " 2. På minnehøytidelighet for Culbrand Lunde og frue. 2. - 18. nov. i Oslo. Venter transport.
- " 19. Forlot Oslo kl. 4.00 med troppetransportskip.
- " 21. Ankom Stettin kl. 12.00 Traff 2 norske offiserer tidl. krigsfanger på vei til fronten.
- " 24. Ankom Krasnoje Szeelo kl. 7.00 Full vinter, flott utstyr. Mottok ny beforsring til Rottenfuehrer fra 1.10.42
- " 25. Ankom Mona
- " 30. Avløsning. Duderhof Øst.
- Desember 4. Russerne bryter igjennom vårt gamle avsnitt. Legionen satt inn i gjen. Motangrep. K. Sprauten og K. Steen falt.

- Desember 6. Ble såret i begge bein. Lårbenshalsbrudd venstre og skudd gjennom muskulaturen i høyre lår. Til Verbandplatz Krasjnoje Sseelo.
- " 8. Krasnogwardaisk.
- " 9. Rottf. A. Knudsen falt.
- " 10. Transport til Königsberg.
- " 14. Ankomst Königsberg. Chirurg Unie Klemh. Rez.Laz.2
- ~~18.3.43~~ 16. Strekkforbinding.
- ~~18.3.43~~ 18. Strekkforb. av. Bekkengips.
- 23.3.43 Idag beskjed om ny forlegning, hvor aner jeg ikke.
- 1.4.43,3.4. Ankom Wuerzburg etter en fin tur gjennom Tyskland. Juliusspital heter lasarettet. Gips av.
- April 43 14. Idag fikk jeg drachtentim igjen, da benet ennå ikke var fast og ble forlagt til en strekkforbindingsavdeling.
- " 20. Førerern fødselsdag. 1 fl. Champ., 1 fl. vin + en mengde andre ting.
- " 25. Påske. Flott vær.
- Maim
Mai 4. Idag er det nasjonaldag, men den blir feiret i stillhet.
- " 5. Snakk om å nagle meg, fordi det går for langsomt med strekkforbindingen. Man har nå tatt blodsenkning og blodprøver flere ganger på meg. Men senkning er for høy.
- " 25. Pakke fra NS Berlin. Sjokolade, sigaretter, tobakk, tannpasta og aviser.
- " 26. Idag har jeg meldt meg til SS Pazer Gr. Reg. Norwegen. I denne tid må vi alle være med å kjempe, uansett om vi har vært ved fronten før, og mener vi har gjort vårt. Det er vårt være eller ikke være som står på spill. Fellesnyttten må gå foran egennyttten. Og vi skal seire selv om det i dag ser svart ut.
- " 27. Idag Markententervarer.
- Juni 10. Ut av strekkforbindingen, 21 uker til sammen.
- " 11. Besøk N.G. (vin)
- Aug. 14. Forlagt til Rothenburg o.T.
- Sept. 3. Forlagt til Oslo. Krigslasarett med Fly Berlin-Oslo.
- April 44 10. Entlassen Lazarett til Ragnar Berg, videre til Graz Feldebach.

- Mai 1. til september 1. Tølz.
- Oktober 44 2. Kongsvinger. Utdanner for finsk kompani og for reservekorp. for Skijegerbat.
- Febr. 45 14. Overflyttet til divisjon Nordland, Øst for Berlin. Eberswalde.
- April 45 22. Idag begynte hovedangrepet på Berlin. Russerne beskjøt våre stillinger med 20 000 kanoner og deretter fulgte Ivan støttet av panser. Regimentet vårt ble slått tilintetgjørende. Vi få som var igjen, ca. 1 kompani fikk ordre om å trekke oss nedover mot Oranienburg hvor Obergruppenfuehrer var. Da vi kom dit var Ivan kommet før oss. På grunn av russernes fremstøt om dagen, måtte vi trekke oss nord-vestover om nettene. På tolv dager tilbakela vi til fots 562 km., da vi ble tatt til fange 3. mai av amerikanere.
- Mai 3. Amerikansk fangenskap. Vi ligger på en stor mark, uten mat og uten forlegninger. Vi bor i jordgroper med en teltduk over.
- " 7. Idag ble vi forflyttet til en annen leir.
- Medio Juni Forflytting til en leir ved Hamburg. Neuen Gamme, tidligere KZ-leir.
- Høsten 45 Høsten 45 ble vi repatriert til Ileby